

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Муковоз І.В.

*полковник поліції, начальник Луцького міського відділу
УМВС України у Волинській області*

Малеончук Г.О.

*лаборант,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

У системі внутрішніх загроз національній безпеці України одне з ключових місць посідає злочинна діяльність, найперше, її організований різновид.

Під організованою злочинністю розуміється сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку з створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань [3].

Організована злочинна діяльність є найбільш небезпечною за сукупністю наслідків: економічних, соціально-правових, соціально-психологічних та індивідуально-психологічних. У своєму розвитку вона закономірно набула корупційних і транснаціональних ознак, стала підвищено життєздатною та спроможною ефективно уникати соціальний контроль і протидіяти спеціальним органам, що ведуть боротьбу із нею [4, с. 109].

Серед основних сфер кримінальної активності організованої злочинності є торгівля наркотиками, контрабанда, викрадення та перепродаж автомобілів, антикваріату і культурних цінностей, незаконний обіг зброї, вимагання, торгівля людьми, незаконна імміграція, експлуатація проституції, фінансові шахрайства, тероризм, піратство [1].

Розрізняють такі типи злочинних організованих угруповань: організована група; сутенерська організована група, яка забезпечує діяльність з надання сексуальних послуг особами чоловічої та жіночої статі з метою отримання прибутків; організована група, створена у виправній установі з метою тероризування засуджених або нападу на адміністрацію; банда; не передбачене законом воєнізоване або збройне формування; група, діяльність якої здійснюється під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів і поєднана із заподіянням шкоди здоров'ю людей або статевою розпустою; терористична група чи терористична організація; злочинна організація; транснаціональна організація, яка займається порушенням встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, вилученням у людини шляхом примушування або обману її органів

або тканин з метою їх трансплантації або незаконною торгівлею органами або тканинами людини [5, с. 94–95].

Організована злочинність може набувати транснаціональних ознак, до яких відноситься: намагання дестабілізувати суспільно-політичну ситуацію в країні з метою отримання політичних, економічних преференцій, з претензією на створення кримінальних анклавів, влада в яких має належати лідерам транснаціональних злочинних організацій; тісна координація злочинної діяльності із зарубіжними спеціальними силовими службами; політична підтримка кримінальної діяльності із боку найвищих посадових осіб іноземних держав, які фактично призначають керівників цих організацій, фактична легалізація їх діяльності шляхом політичної та інформаційної підтримки; участь в злочинній діяльності частини вітчизняних політиків, правоохоронців, які сприяють вчиненню провокацій, захвату приміщень та ін., намагаються створити позитивний імідж учасникам цих організацій; втягнення (за рахунок популістської, політичної та антиукраїнської пропаганди) в діяльність транснаціональних злочинних організацій пересічних громадян, які підтримують діяльність цих організацій, пов'язують із цією діяльністю надії на заможне життя; втягнення (за рахунок використання фінансових ресурсів) в діяльність транснаціональних злочинних організацій громадян, які ведуть антисоціальний спосіб життя (наркоманів, криміналітет, осіб без постійного місця проживання та ін.); наявність потужного військового мілітарного ресурсу у вигляді новітньої зброї, техніки, обладнання, яке за своїми тактико-технічними показниками перевищує аналогічні вітчизняні зразки; інформаційне супроводження транснаціональної злочинної діяльності, яке реалізується на рівні «інформаційної війни», яка фактично ведеться з використанням потужних можливостей сусідньої держави [2, с. 36].

Основними напрямками боротьби з організованою злочинністю є: створення правової основи, організаційних, матеріально-технічних та інших умов для ефективної боротьби з організованою злочинністю, організація міжнародного співробітництва у цій сфері; виявлення та усунення або нейтралізація негативних соціальних процесів і явищ, що породжують організовану злочинність та сприяють їй; запобігання нанесенню шкоди людині, суспільству, державі; запобігання виникненню організованих злочинних угруповань; виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності; забезпечення відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, державі; запобігання встановленню корумпованих зв'язків з державними службовцями та посадовими особами, втягненню їх у злочинну діяльність; протидія використанню учасниками організованих злочинних угруповань у своїх інтересах об'єднань громадян і засобів масової інформації; запобігання легалізації коштів, здобутих злочинним шляхом, використанню суб'єктів підприємницької діяльності для реалізації злочинних намірів [3].

Таким чином, організована злочинність потребує значної уваги з боку правоохоронних органів, оскільки ефективна боротьба з нею сприятиме зміцненню основ національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Бусол О. Ю. Організована злочинність як загроза національній безпеці України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/Nvknuvs/2011_1/busol.htm
2. Жаровська Г. П. Транснаціональна злочинність як реальна загроза національній безпеці України / Г. П. Жаровська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. – Вип. 27. – Т. 3. – С. 33–37.
3. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>
4. Медведєв В. С. Організована злочинна діяльність як загроза національній безпеці України / В. С. Медведєв // науковий вісник Львівського університету внутрішніх справ. Серія психологічна. – 2012. – Вип. 2. – С. 109–117.
5. Федосов Е. В. Узагальнена класифікація організованих злочинних угруповань / Є. В. Федосов // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика): наук.-практ. журн. / засн. труд. кол. Міжвід. наук.-дослід. центру з пробл. боротьби з організ. злочинністю. – 2013. – № 1. – С. 93–102.

Муковоз І.В.

*полковник поліції, начальник Луцького міського відділу
УМВС України у Волинській області*

Малеончук Г.О.

*лаборант,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки*

КРИМІНАЛЬНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

Дедалі частіше одними із найбільш серйозних загроз особі, суспільству, державі та природному середовищу стають прояви злочинності.

Характер загроз від масштабної злочинності є цілком очевидним: якщо для її контролю і боротьби з найнебезпечнішими її проявами не вживати ефективних заходів, то вона може спричинити потужний дестабілізуючий вплив на суспільно-політичне життя, економічну і фінансову системи держави та в цілому на її розвиток. У суспільстві в широких масштабах відбувається криміналізація громадських і державних структур, деформація суспільної й індивідуальної свідомості. Розширення масштабів, прискорення динаміки її розвитку, зміна структури злочинності у бік підвищення питомої ваги особливо тяжких злочинів, що шкодять економічним інтересам держави і суспільства, представляють собою протиправне посягання на конституційний лад,